

Dit project is mede mogelijk gemaakt door het Europees Sociaal Fonds van de Europese Unie

Sociaal Fonds BIKUDAK

Project Dakswitch

ESF 2014-2020 Duurzame inzetbaarheid regio's en sectoren

Aanleiding voor het project

De aanleiding voor dit project was de hoge vroegtijdige uitval uit de sector van met name oudere dakdekkers. De sector maakt veel werk van het verbeteren van de arbeidsomstandigheden, d.m.v. lichtere materialen, betere apparatuur, meer veiligheidsvoorzieningen en geschiktere werkkleding. Echter, de groep oudere dakdekkers met langdurige dienstverbanden blijft kwetsbaar, omdat zij minder hebben kunnen profiteren van de aangebrachte verbeteringen.

Het is van groot belang extra activiteiten te ontplooiën voor de doelgroep oudere dakdekkers om meer zicht te krijgen op wie het (kunnen) volhouden tot hun pensioen en wie niet.

Uitgevoerde activiteiten in het project

A1) Onderzoek en analyse

In het kader van het ESF project DakSwitch is het van belang nieuw inzicht te hebben in de relatie tussen leeftijd en verzuim of uitval uit de branche én de consequenties daarvan. Aan het bureau Focus Orange is verzocht dit nader te onderzoeken. Het onderzoek is uitgevoerd in de zomer van 2020. Belangrijk onderdeel van het onderzoek was een enquête onder de werknemers in de sector.

De conclusies van het onderzoek zijn als volgt:

- Uit statistisch onderzoek is duidelijk op te maken dat het aantal dienstverbanden in de sector vanaf 62/63 hard terugloopt. Uitval vanaf deze leeftijd is evident. Het eerder kunnen stoppen met werken zou een belangrijk instrument kunnen zijn om deze uitval te beperken, het onderzoek heeft zich hierop verder toegespitst.
- Uit de enquête komt duidelijk naar voren dat het overgrote deel van de dakdekkers niet verwacht in goede gezondheid hun AOW-leeftijd te bereiken. Voornaamste redenen dat medewerkers verwachten hun AOW-leeftijd niet gezond te behalen zijn:
 - o Deze generatie heeft in de eerste 20 dienstjaren relatief veel zwaardere arbeid verricht, de hulpmiddelen van tegenwoordig waren toen nog veel minder aanwezig;
 - o Ondanks dat de arbeidsomstandigheden fors zijn verbeterd blijft het werken op het dak relatief zwaar werk;
- Het vervroegen van het uittreden met 3 jaar heeft een positief effect op het gezond behalen van deze leeftijd. Waar 19% verwacht gezond de AOW-leeftijd te behalen, verwacht 92% drie jaar voor AOW-leeftijd gezond te halen;
- Er bestaat een grote wens om eerder uit te treden, vrijwel alle (98%) respondenten geven aan eventueel gebruik te willen maken van een regeling als deze er komt ;
- Medewerkers zijn wanneer mogelijk zelf al bezig om het in ieder geval zo lang mogelijk vol te houden. Onder meer door zelf minder te gaan werken of gebruik te maken van de regelingen in de CAO.
- Het invoeren van een regeling om vervroegd te kunnen uittreden zou ervoor zorgen dat veel medewerkers deze leeftijd gezond(er) verwachten te behalen dan de AOW-leeftijd. Vrijwel alle medewerkers zouden dan ook gebruik maken van een dergelijke regeling, maar de RVU is wellicht niet afdoende voor alle medewerkers

- De RVU-uitkering is (vrijgesteld van heffing) beperkt tot een bedrag van €21.200. Dit bedrag zou voor circa driekwart van de respondenten niet voldoende zijn om drie jaar tot AOW te overbruggen;
- Van deze driekwart geeft 36% aan wel over eigen middelen te beschikken om dit bedrag aan te vullen
- Uit de interviews blijkt dat medewerkers niet altijd volledig op de hoogte zijn van bestaande maatregelen en mogelijkheden. Zowel communicatie van, als begeleiding bij een eventuele vervroegde uittreding kunnen hierin een waardevolle toevoeging zijn. Dit zou het toegankelijker maken om daadwerkelijk gebruik te maken van een dergelijke regeling.

De resultaten van het onderzoek zijn betrokken bij het cao beraad dat eind 2020/begin 2021 in de sector is gevoerd.

A4) Ontwikkeling Leeftijdsspecifieke scan

Deze scan is een aanvulling op de al bestaande VAK DI Scan. De VAK DI Scan, ontwikkeld in een eerder ESF project, bestaat uit een scholingsdag over veiligheid, gevolgd door een interview met de medewerker op de locatie van het bedrijf.

Als uit dat interview blijkt dat er risico's aanwezig zijn voor uitval is de 'leeftijdsspecifieke of verdiepende DI scan aan de orde.

Vanuit de sector is vastgesteld dat de leeftijdsspecifieke scan in ieder geval zou moeten bestaan uit de volgende drie elementen:

- Een (ook digitaal af te nemen) vragenlijst
- Een speciaal op de sector afgestemd medisch onderzoek
- Een adviesgesprek over de risico's

Dit is verder uitgewerkt in een notitie, die als basis diende voor een uitvraag naar potentiële bedrijven die deze scan zouden willen ontwikkelen en uitvoeren.

Er zijn in totaal 6 arbodiensten benaderd, daarvan hebben er maar twee inhoudelijk gereageerd, de overigen reageerden niet of gaven aan geen interesse te hebben.

Na een vergelijking van de offertes is de keuze gevallen op de organisatie ArboNed om de scan te ontwikkelen en uit te voeren. Voor de uitvoering heeft ArboNed een Plan van Aanpak opgesteld.

B1) Uitvoering Pilot Leeftijdsspecifieke scan

In het kader van de pilot zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

Voorlichting bij en aan de bedrijven

De sectorale voorlichters hebben contact gehad met 187 bedrijven, gesproken met de bedrijfsleiding en met werknemers. Daarnaast is ook gesproken met zzp'ers. Ook hebben zij enkele tientallen toolboxmeetings gehouden. Het totale bereik bedroeg in deze periode ca 1100 personen.

De kernonderwerpen van beide projecten zijn bij al deze contacten aan de orde geweest.

Voor Dakswitch is dat heel concreet informatie over:

- Informatie over de nieuwe Verdiepende DI scan
- De werkwijze van het Transitiehuis
- De promotie van de training Fit4thejob

Deze contacten hebben mede geleid tot de selectie van deelnemers aan de pilot.

Uitvoering van de scans

Net als de voorlichtingsactiviteiten heeft de uitvoering van de scan te lijden gehad van de coronacrisis.

Dat speelde nog niet bij de start van de pilot. In totaal zijn 297 basiscans uitgevoerd, bestaande uit een scholingsdag inzake veilig en gezond werken op het dak en gesprekken met 289

werknemers bij 85 verschillende bedrijven. Daarnaast zijn er 8 ZZP-ers geweest die bereid waren om een gesprek over duurzame inzetbaarheid aan te gaan. De doelgroep betrof dakdekkers tussen de 40-55 jaar.

De basisscan leverde de kennis die nodig is om werknemers door te verwijzen naar andere instrumenten. Zo hebben 73 personen uit bovengenoemde groep het advies gekregen om deel te nemen aan de training Topfit4theJob. Deze training is er in eerste instantie op gericht om werknemers binnen de sector actief te kunnen houden. Zestig deelnemers aan deze training zijn ook geadviseerd deel te nemen aan de Verdiepende DI scan, uit te voeren door ArboNed. Uiteindelijk hebben 34 personen daaraan deelgenomen.

Vier personen zijn verwezen naar B2 Transities, de sectorale voorziening die mensen begeleidt naar ander werk binnen of buiten de sector. Het gaat in de periode van dit project om de begeleiding van 12 personen.

Resultaten van het project

De doelstelling van het project was de vroegtijdige uitval uit de sector te beperken door een beter zicht te krijgen of medewerkers in staat zijn in hun beroep de pensioengerechtigde leeftijd te halen. Daartoe zou een nieuw instrument ontwikkeld en via een pilot getest worden, de leeftijdsspecifieke scan. Dat is ook gebeurd.

Het effect dat we op termijn verwachten van dit project is een lagere uitval en een gezondere populatie oudere dakdekkers die met ondersteuning van sectorale maatregelen een veel grotere kans hebben door te kunnen werken tot de pensioengerechtigde leeftijd.

Het is moeilijk aan te geven wat het exacte effect is geweest op de voortijdige uitstroom of uitval. Zeker is dat door het project de bewustwording inzake duurzame inzetbaarheid is toegenomen.

Joep Jansen, Trisolis
Projectleider ESF projecten BIKUDAK

Verschijnt komende periode in VEBIDAK Bericht, Tectum Journaal en andere media van de sector.